

prima instanță: A. Sandu
instanța de apel: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2r-172/17

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Garabagiu Iurie, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Garabagiu împotriva lui Garabagiu Iurie cu privire la partajarea averii comune în devălmășie,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Garabagiu Iurie,

constată:

La 26 septembrie 2016 Garabagiu Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Garabagiu Iurie cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu Garabagiu Iurie în perioada 01 februarie 1998-05 mai 2016, fapt ce se confirmă prin înscrisurile din buletinul de identitate și copia certificatului de căsătorie.

Suține că în timpul căsătoriei împreună cu pârâtul au agonisit bunuri mobile și imobile, care au statut de proprietate comună în devălmășie a soților, printre care o casă de locuit cu teren aferent situate în satul Costești, raionul Ialoveni și un automobil de model „Hyndai Matrix” anul producerii 2004 cu numărul de înmatriculare RDT 721.

În ceea ce privește partajarea casei de locuit cu terenul aferent, consideră că urmare a unor negocieri directe cu pârâtul, va fi posibilă partajarea acestora în mod extrajudiciar, pentru a evita cheltuielile de judecată și perioada îndelungată de examinare.

Iar în partea ce ține de mijlocul de transport enunțat, menționează că Garabagiu Iurie refuză să partajeze bunul dat, având intenția de a-l înstrăina cât mai urgent.

Afirmă însă că automobilul de model „Hyndai Matrix” anul producerii 2004 cu numărul de înmatriculare RDT 721 a fost procurat din mijloacele comune, în perioada anului 2012, însă actele de proprietate fiind întocmite la 01 decembrie 2015.

Confirmarea dreptului de proprietate în privința automobilului dat, se atestă prin adeverința eliberată de ÎS „CRIS Registru” la 23 septembrie 2016.

Solicită stabilirea în folosul ei și a lui Garabagiu Iurie a câte ½ cotă-parte ideală din mijlocul de transport de model „Hyndai Matrix” anul producerii 2004 cu numărul de înmatriculare RDT 721, ce constituie proprietate comună în devălmășie a soților și partajarea în două părți egale a mijlocului de transport de model „Hyndai Matrix” anul producerii 2004 cu numărul de înmatriculare RDT 721, prin atribuirea mijlocului de transport în proprietatea lui Garabagiu Iurie cu încasarea de la Garabagiu Iurie în beneficiul Nataliei Garabagiu a valorii bănești în proporție de ½ cotă-parte din automobilul dat.

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 29 noiembrie 2016, a fost recunoscută proprietatea în devălmășie a lui Garabagiu Iurie și Garabagiu Natalia asupra automobilului de model „Hyndai Matrix” anul producerii 2004, n/î RDT-721 în valoarea medie pe piață de 3600 euro cu atribuirea lui Garabagiu Iurie a automobilului „Hyndai Matrix” anul producerii 2004, n/î RDT-721 cu valoarea de 3600 euro și încasarea de la Garabagiu Iurie în folosul Nataliei Garabagiu Natalia ½ cotă-parte din valoarea automobilului de model „Hyndai Matrix” anul producerii 2004, n/î RDT-721, în sumă de 1800 euro. Totodată, a fost încasat de la Garabagiu Iurie în folosul Nataliei Garabagiu cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat în mărime de 500 lei și anulat sechestrul de pe automobilului „Hyndai Matrix” anul producerii 2004, cu n/î RDT-721, aplicat prin încheierea din 29 septembrie 2016.

La 19 decembrie 2016, Garabagiu Iurie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, prin care a fost admisă acțiunea înaintată de Garabagiu Natalia împotriva sa cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Garabagiu Iurie, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1782 lei, stabilindu-i-se, pentru lichidarea neajunsurilor menționate, un termen până la 15 martie 2017. Menționându-se că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) CPC. Totodată, a fost explicat părților că chestiunea privind primirea sau restituirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată la data de 16 martie 2017 ora 12.00, în incinta Curții de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor 4, sala nr. 6.

La 14 februarie 2017, Garabagiu Iurie, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și restituirea pricinii pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul împotriva încheierii contestate, considerând-o ilegală și emise cu interpretarea eronată a legii.

Sustine că la data de 19 decembrie 2016, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, depunând o cerere de apel nemotivată și solicitând întocmirea integrală a hotărârii în conformitate cu prevederile art.236 alin.(5) lit. a) CPC RM.

Iar la 16 ianuarie 2017 în cancelaria Judecătorei Hâncești cu sediul Ialoveni a fost depusă cererea de apel motivată cu număr de înregistrare 3-507/17, prin care s-a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătorei Ialoveni din 29 noiembrie 2016, prin care a fost admisă acțiunea înaintată de Garabagiu Natalia împotriva lui Garabagiu Iurie cu privire la partajul averii comune în devălmășie, în

partea ce ține de valoarea bunului partajat - automobilul de model „Hundai Matrix” anul producerii 2004, n/î RDT-721 în sumă de 3600 euro stabilit de instanță, încasarea de la Garabagiu Iurie în beneficiul Nataliei Garabagiu Natalia ½ cotă-parte din valoarea automobilului nominalizat în sumă de 1800 euro și emiterea unei noi hotărâri ținându-se cont de valoarea bunului supus partajării, stabilită de instanța de apel în baza unor probe veridice și suficiente, cât și dispunerea efectuării expertizei merceologice a autoturismului de model „Hundai Matrix” anul producerii 2004, n/î RDT-721.

Afirmă că la cererea de apel au fost anexate înscrisuri în sus ținerea apelului, mandatul cu împuternicirile avocatului, cât și dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 375,00 lei.

Menționează că cererea de apel din 16 ianuarie 2017 cu anexe, a fost expediată în adresa Curții de Apel Chișinău de către Judecătoria Hâncești cu sediul Ialoveni la data de 18 ianuarie 2017 și recepționată de aceasta la 19 ianuarie 2017, fapt confirmat prin înscrisul anexat în acest sens.

În pofida celor expuse supra, remarcă că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017 s-a dispus de a nu da curs cererii de apel depuse de dânsul împotriva hotărârii Judecătoria Ialoveni din 29 ianuarie 2016 din motivul lipsei motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și neachitarea taxei de stat.

Relevă că prin încheierea nominalizată i s-a comunicat despre necesitatea de a prezenta cererea de apel cu indicarea motivelor de drept și de fapt pe care se întemeiază apelul, dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1782 lei cu stabilirea termenului până la 15 martie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor menționate sub sancțiunea de restituire a cererii în conformitate cu artt.369 alin.(1) CPC.

Mai invocă că din conținutul încheierii instanței de apel din 02 februarie 2017 rezultă că, potrivit art.3 lin.(1) lit. j) a Legii taxei de stat pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat se stabilește în mărime de 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, stabilind că în speță taxa pentru apelul declarat constituie 1782 lei ($3600 \text{ euro} \times 22 = 79200/100 \times 3 = 2376 \times 75\%$).

Consideră însă că instanța de apel la calcularea taxei de stat care urmează s-o achite pentru apelul declarat a interpretat în mod eronat legea.

Indică în acest sens că potrivit art.3 alin.(1) lit. a) al Legii taxei de stat, tarifele taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial sunt de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice.

Iar din prevederile art.87 alin.(1) lit. a) CPC, rezultă că valoarea acțiunii se determină din suma cerută în acțiunile pentru plata unei sume.

În acest context, remarcă că Garabagiu Natalia prin acțiunea înaintată a solicitat încasarea de la el ½ cotă-parte din valoarea automobilului litigios, și anume a sumei de 1800 euro, aceasta fiind valoarea acțiunii din cererea de chemare în judecată. Prin urmare, insistă că taxa de stat pentru apelul declarat constituie 891 lei ($1800 \times 22 \times 3\% = 1188 \times 75\%$) și nu 1782 lei precum a fost calculată de instanța de apel.

La fel, invocă că deoarece la cererea de apel motivată există dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 375 lei, a mai achitat suma de 516 lei, fapt confirmat de bonul de plată și astfel, consideră că a plătit taxa de stat pentru apel în mărimea stabilită prin lege.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 februarie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 02 februarie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii contestate și restituirea pricinii în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare..

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz se constată că Garabagiu Iurie a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 29 noiembrie 2016 și fără a achita taxa de stat la depunerea apelului în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Garabagiu Iurie, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1782 lei, stabilindu-i-se, pentru lichidarea neajunsurilor menționate, un termen până la 15 martie 2017. Concomitent, fiind explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) CPC. Totodată, a fost comunicat părților că chestiunea privind primirea sau restituirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată la data de 16 martie 2017 ora 12.00, în incinta Curții de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor 4, sala nr. 6.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea actului judecătoresc de dispoziție contestat de către Garabagiu Iurie, în conformitate cu actele pricinii, consideră că instanța de apel prin încheierea din 02 februarie 2017 eronat a aplicat normele de drept procedural.

În această ordine de idei, instanța de recurs precizează că potrivit art. 83 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Așadar, conform art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial taxa de stat se stabilește în cuantum de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice.

Iar alin. (1) lit. j) al normei enunțate prevede că pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75% din taxa calculată din suma contestată, respectiv la depunerea cererii de apel Garabagiu Iurie nu putea fi impus să achite o taxă mai mare decât cea stabilită de lege pentru înaintarea acțiunii.

Reieșind din circumstanțele pricinii și din normele de drept enunțate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel cu privire la stabilirea cuantumului taxei de stat în sumă de 1782 lei și obligarea apelantului Garabagiu Iurie la plata sumei respective la depunerea apelului, este una nemotivată.

Or, după cum rezultă din conținutul copieii apelului motivat, prezentat la recurs, Iurie Garabagiu contestă hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 29 noiembrie 2016 doar în parte, și anume, în partea stabilirii valorii bunului partajat – automobilul de model „Hundai Matrix” anul producerii 2004, n/î RDT-721 în sumă de 3600 euro și încasării de la el în beneficiul Nataliei Garabagiu ½ cotă-parte din valoarea automobilului nominalizat în sumă de 1800 euro.

Astfel fiind, coroborând prevederile suscitade, este evident că la depunerea cererii de apel Garabagiu Iurie urma să achite 75% din taxa calculată din suma contestată, adică din suma de 1800 euro ($1800 \text{ euro} \times 3\% \times 75\%$ ținând cont de datele cursului BNM la data achitării taxei de stat).

În această ordine de idei, este oportun de a casa încheierea instanței de apel și de a restitui pricina la rejudecare în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel.

Or, neadmiterea spre examinare a cererii de apel în cazul unei greșeli evidente de calcul a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel admise de către instanța de apel, ar constitui o încălcare gravă a drepturilor lui Garabagiu Iurie.

Adoptarea soluției în sensul invocat se impune și din motivul că odată cu depunerea cererii de recurs împotriva încheierii instanței de apel, Garabagiu Iurie, a prezentat și dovada de plată a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 516 lei, ce se confirmă prin ordinul de încasare a numerarului nr. 62133361 din 23 octombrie 2013 anexat la materialele dosarului (f.d. 37), invocând că aceasta fiind diferența de plată a taxei de stat care urma a fi achitată la depunerea cererii de apel, deoarece dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 375 lei a fost prezentată odată cu depunerea apelului motivat.

În consecință însă, instanța de recurs remarcă că la materialele dosarului lipsesc probe care ar confirma achitarea de către Garabagiu Iurie a taxei de stat în mărime de 375 lei, precum și înregistrarea în instanța de apel a cererii de apel motivate, însă din înscrisurile prezentate instanței de recurs, rezultă că apelul motivat a fost înregistrat în Judecătoria Ialoveni la data de 16 ianuarie 2017, la care alăturat au fost prezentate copia apelului pentru intimat, copia mandatului cu împuterniciri, precum și chitanța de plată a taxei de stat, fapt care, la fel, urmează a fi verificat de instanța de apel la rejudecarea pricinii, or instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica circumstanțele invocate în acest sens.

În această ordine de idei, se constată că la adoptarea încheierii din 02 februarie 2017 Curtea de Apel Chișinău a admis încălcarea normelor de drept procedural, consecință ce duce la casarea încheierii și remiterea cauzei spre rejudecare de la etapa primirii cererii de apel, întru evitarea încălcării dreptului lui Garabagiu Iurie, precum și îngrădirii accesului la justiție.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Garabagiu Iurie, reprezentat de avocatul Scestlivîi Iurie.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată Nataliei Garabagiu împotriva lui Garabagiu Iurie cu privire la partajarea averii comune în devălmășie, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău, la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva